

رهبر انقلاب اسلامی در مراسم عزاداری دانشجویان به مناسبت اربعین حسینی؛

سفارش قرآنی تواصی به حق و تواصی به صبر دستورالعمل اساسی برای همیشه ما است

در اربعین سید و سالار شهیدان، حسینیه امام خمینی(ره) میزبان هیئت‌های دانشجویی بود و دانشجویان عزادار در حضور رهبر انقلاب اسلامی همچوا با زائران کربلای معلی یکپارچه ندای «لبیک یا حسین» سر دادند. به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی مقام معظم رهبری، در پایان مراسم عزاداری، حضرت آیت‌الله خامنه‌ای در سخنانی دل‌های پاک و مؤمن جوانان را موجب کیفیت‌بخشی به دعا و موعظه و افزایش هدایت الهی دانستند و گفتند: مراسم اربعین که پرچم بلند حضرت سیدالشهداست، امسال باشکوه‌تر و معظم‌تر از هر دوره دیگری در تاریخ برگزار شد.

رهبر انقلاب، حادثه معجزه‌آسای راهپیمایی اربعین را نشانه اراده پروردگار برای برافراشته‌ترکردن پرچم اسلام اهل بیت خواندند و افزودند: این حرکت با هیچ سیاست و تدبیر یشری قابل تحقق نیست و این دست

«شرق» از ادعای آمریکا و ایران پیرامون عدم حصول توافق گزارش می دهد

پیچ عدم احیای برجام سفت‌تر از قبل

مذاکرات

شرق؛ با در نظر گرفتن شرایط کنونی، به نظر می‌رسد به این زودی‌ها توافق در کار نخواهد بود. فارغ از اینکه کدام طرف و به کدام دلیل احیای برجام را به تأخیر انداخته، عملا سکون، توقف و انسداد دوباره به میز وین بازگشته است. در همین رابطه برخی اخبار هم حکایت از آن دارد که در بهترین حالت ممکن و در خوشبینانه‌ترین و ایدئال‌ترین سناریو، حصول توافق تا بعد از انتخابات زودهنگام کنست در اسرائیل و انتخابات میان‌دوره‌ای کنگره در آمریکا به تعویق خواهد افتاد.
بااین حال از یک سو ایالات متحده از آینده مبهم برجام و شکست در مذاکرات می‌گوید و از سوی دیگر جمهوری اسلامی ایران کماکان اصرار دارد بستر برای حصو توافق و احیای برجام وجود دارد. حال در این دوگانگی آنچه بیشتر خودنمایی می‌کند، تأثیر مخرب روانی این شرایط شکننده بر بازارهای داخلی است. در همین راستا، دلار در هفته‌های اخیر روندی صعودی به خود گرفته است و برای ورود به کانال ۳۳ هزار تومانی و فتح نرخ‌های بالاتر آماده می‌شود.
دراین‌باره بسیاری از کارشناسان و تحلیلگران حوزه اقتصادی معتقدند در صورت تداوم شرایط کنونی مذاکرات، بدون شک دلار نه‌تنها کوربد قبلی دولت رئیسی در فتح کانال ۳۳ هزار تومانی را خواهد شکست، بلکه دولت سیزدهم باید منظر رکوردزنی‌های متوالی دلار در بازار آزاد باشد.

کاخ سفید همچنان بر طبل شکست می کوبد

با رصد مواضع چند روز اخیر مقامات آمریکایی تقریباً مذاکرات هسته‌ای و

حصول توافق به شکست رسیده است؛ کمااینکه اخیراً آنتونی بلینکن، وزیر امور خارجه آمریکا، در جریان سفر به مکزیک در یک کنفرانس خبری درخصوص روند احیای توافق هسته‌ای گفت: «آنچه در مدت اخیر در پاسخ ایران به پیشنهاد ارائه‌شده از سوی اتحادیه اروپا (برای حصول توافق در مذاکرات وین) شاهد بوده‌ایم، به وضوح پس‌رفت است و چشم‌انداز توافق در بازه‌ای کوتاه‌مدت را غیرمحتمل می‌کند. به نظر می‌رسد ایران یا نمی‌خواهد یا نمی‌تواند کاری را که برای رسیدن به یک توافق لازم است، انجام دهد و آنها همچنان به مطرح‌کردن مسائل خارج از چارچوب ادامه می‌دهند که انجام‌شدن توافق را غیرمحتمل‌تر می‌کند.»

به موازات گفته‌های بلینکن، وندی شرمن، معاون وزیر امور خارجه آمریکا نیز در یک میزگرد به میزبانی روزنامه واشنگتن‌پست، به طرح ادعاهایی درباره روند مذاکرات احیای برجام و عملکرد آمریکا در جریان این مذاکرات پرداخت. شرمن در صحبت‌های خود با ادعای اینکه «مذاکرات وین در حال حاضر به بن‌بست رسیده است»، تصریح کرد: «مذاکرات به‌طور کامل به بن‌بست خورده است؛ به این معنا که در آخرین دور گفت‌وگوها، ایران پاسخ نسبتاً سختی به ما ارائه داد، پاسخی که برای ما غیر قابل قبول بود.»

شرمن در ادامه مدعی شد: «رئیس‌جمهور بایدن به جست‌وجوی فرصت‌هایی برای بازگرداندن توافق هسته‌ای ۲۰۱۵ به مسیر خود ادامه می‌دهد. بااین‌حال، واشنگتن برای هر تحولی آماده می‌شود؛ خواه این توافق قابل بازگرداندن باشد یا نباشد.»

در این بین هم به گزارش خبرگزاری رویترز، لیندا توماس گرینفیلد، نماینده آمریکا در سازمان ملل، در جمع خبرنگاران به سوآلتی درباره برنامه‌های دولت واشنگتن در حاشیه نشست سالانه مجمع عمومی سازمان ملل پاسخ داد و او به نوعی از اتمام کار مذاکرات با ایران گفت. گرینفیلد درباره احتمال برگزاری نشستی با موضوع احیای برنامه جامع اقدام مشترک (برجام) در نیویورک عنوان کرد: «در حال حاضر هیچ برنامه‌ای برای برگزاری چنین نشستی وجود ندارد.» نماینده آمریکا در سازمان ملل در ادامه تأکید کرد واشنگتن به اعمال فشار بر ایران برای آنچه پاسخ به آژانس بین‌المللی انرژی اتمی عنوان کرد، ادامه خواهد داد.

این در حالی است که برخی دیگر از مقامات کاخ سفید ادعای دیگری را مطرح می‌کنند. در این رابطه جان کربی صراحتاً بیان کرد دولت آمریکا از تلاش برای حصول توافق دست نکشیده است. هماهنگ‌کننده ارتباطات شورای امنیت ملی کاخ سفید در گفت‌وگو با شبکه صدای آمریکا در پاسخ به سوآلی درباره وضعیت کنونی مذاکرات احیای برجام و زمان حصول توافق گفت: «از هم‌اکنون نمی‌توان پیش‌بینی‌ای در این زمینه انجام داد یا به گمانه‌زنی در این خصوص پرداخت، اما می‌توانم یک چیز را بگویم؛ رئیس‌جمهور بایدن بسیار واضح گفته است ما اجازه نخواهیم داد ایران به توانایی سلاح‌های هسته‌ای دست یابد؛ زیرا می‌دانیم حل هیچ مشکلی در خاورمیانه با ایران مجهز به سلاح هسته‌ای آسان‌تر نمی‌شود.»

کربیی تصریح کرد: «رئیس‌جمهور همچنین گفته است بهترین راه برای دستیابی به این نتیجه از طریق یک فرایند دیپلماتیک است و به همین دلیل ۱۶ ماه است در مذاکرات (احیای برجام) حضور داریم و برای اجرای مجدد این توافق و بازگرداندن تمام طرف‌ها به آن تلاش می‌کنیم.»

هماهنگ‌کننده ارتباطات شورای امنیت ملی کاخ سفید همچنین به سخنان اخیر آنتونی بلینکن، وزیر امور خارجه آمریکا، مبنی بر دور‌ترشدن چشم‌انداز دستیابی به این هدف نسبت به چند هفته پیش و اینکه بعید است بتوانیم به این زودی به توافق بازگردیم، اشاره و تأکید کرد: «گفته‌های بلینکن به آن معنا نیست که ما از تلاش دست کشیده‌ایم. به این معنا نیست که همه آنچه را که انجام شده است، رها کرده‌ایم.»

این در حالی است که طبق گزارش برخی منابع خبری عبری، جو بایدن، رئیس‌جمهوری آمریکا، تضمینی دال بر عدم احیای برجام تا زمان انتخابات اسرائیل و انتخابات میان‌دوره‌ای کنگره آمریکا را به نخست‌وزیر اسرائیل داده است.

تهران وانکار شکست

در مقابل اصرار مقامات آمریکایی دال بر شکست در مذاکرات هسته‌ای، جمهوری اسلامی ایران همچنان راه رسیدن به توافق را باز می‌داند. در همین

راستا حسین امیرعبدللهیان، وزیر امور خارجه، چهارشنبه گذشته در گفت‌وگوی تلفنی با پدر البوسعدی، همتای عمانی خود، با تأکید بر پایبندی جمهوری اسلامی ایران به روند گفت‌وگو و تبادل پیام برای رفع تحریم‌ها و با اشاره به تلاش همه طرف‌ها در چند ماه گذشته، رمز رسیدن به نقطه مطلوب توافق در شرایط حاضر را تمرکز ایالات متحده بر واقع‌بینی و نشان‌دادن داشتن اراده لازم از سوی واشنگتن دانست. امیرعبدللهیان در این‌گفت‌وگو با دیگر اراده و حسن نیت لازم از سوی کشورمان برای رسیدن به گام نهایی توافق خوب، قوی و پایدار را مورد تأکید قرار داد.

در کنارش سیدرسول موسوی، دستیار وزیر امور خارجه نیز در واکنش به ادعاهای کاخ سفید مبنی بر به بن‌بست‌خوردن مذاکرات تصریح کرد: «آدم عاقل دو بار از یک سوراخ کزیده نمی‌شود! برعکس، من معتقدم که مذاکرات برجام در بن‌بست نیست، بلکه آنچه مذاکرات را به بن بست می‌کشاند، تلاش سیاسی برای بازنگه‌داشتن پرونده ایران در آژانس‌علی‌رغم بازگشت به شرایط ۲۰۱۵ است. بازگشت به برجام بلی، فرصت‌سازی برای صهیونیست‌ها هرگز.»

درعین‌حال محمد مرندی هم تأکید کرد که با وجود فشارهای واردشده به دولت آمریکا همچنان به توافق نزدیک هستیم. مشاور رسانه‌ای تیم مذاکره‌کننده ایران در مذاکرات وین در گفت‌وگوی هفته گذشته خود با شبکه قطری الجزیره تأکید کرد: «با وجود فشارهای واردشده علیه دولت آمریکا همچنان به رسیدن به توافق نزدیک هستیم. اینجا جو بایدن، رئیس‌جمهور آمریکاست که باید تصمیماتی برای حل مسائل موجود بر سر راه رسیدن به توافق هسته‌ای اتخاذ کند.»

اما گفته‌های ناصر کنعانی نیز حکایت از آن دارد که دولت رئیسی اساساً قائل به هیچ‌گونه توقف و شکستی در مذاکرات نیست؛ کمااینکه سخنگوی وزارت امور خارجه ایران پیش‌ازاین تأکید کرده بود: «همان‌طور که می‌دانید، ما پاسخ خود را چندی پیش ارائه دادیم. ما همواره بر این موضوع تأکید کردیم که طرف‌های دیگر مذاکرات به‌ویژه آمریکایی‌ها باید رفتارهای سازنده‌ای را برای دستیابی به توافق در پیش بگیرند. آمریکا کشوری است که از برجام خارج شده است و با اعمال تحریم‌های غیرقانونی و یک‌جانبه هزینه‌های زیادی را به دولت و ملت ایران تحمیل کرده است و با توجه به این عملکرد اکنون حق ندارد در مقام مدعی قرار بگیرد و ژس‌ست طلبکارانه به خودش بگیرد. این آمریکاست که باید برای بازگشت به روند توافق اثبات کند که عضوی قابل اعتماد است و یک رژیم قانون‌گیز و بحران‌آفرین نیست. دولت واشنگتن است که باید اثبات کند که به هنجارهای بین‌المللی پایبند است و به نژم‌های بین‌المللی احترام می‌گذارد.»

سخنگوی وزارت خارجه تصریح کرده بود: «جمهوری اسلامی ایران در پاسخی که به هماهنگ‌کننده مذاکرات داده، به‌هیچ‌وجه موضوعات جدیدی که مانع شکل‌گیری توافق و جمع‌بندی مذاکرات شود، مطرح نکرده است. مطالبات جدیدی طرح نکرده است.» کنعانی افزود: «ایران، نه به زیاده‌خواهی‌های طرف‌های مقابل تمکین می‌کند و نه از خطوط قرمز خود عقب‌نشینی خواهد کرد. هم آمریکا و هم اروپا (رتویئیکای اروپایی) باید اثبات کنند که در روند مذاکرات به نژم‌های بین‌المللی پایبند هستند و منافع رژیم صهیونیستی را در اولویت تصمیم‌گیری سیاسی خود قرار نمی‌دهند. همان‌طور که بارها گفته‌ایم، اگر در طرف مقابل اراده سیاسی لازم برای دستیابی به توافق وجود داشته باشد، امکان دستیابی به یک توافق همه‌جانبه و خوب وجود دارد.»

اینها علاوه بر آن است که ناصر کنعانی در گفت‌وگوی پنجشنبه گذشته خود با ایسنا هم از وجود زمینه برای احیای برجام گفت. سخنگوی وزارت امور خارجه در پاسخ مشخص به این سؤال که آیا امید به احیای برجام کم‌رنگ شده است، عنوان کرد: «خیر، از نظر ما زمینه برای احیای توافق هنوز به طور جدی وجود دارد. در پاسخی که طرف ایرانی داده است، موضوعات و خواسته‌های جدیدی مطرح نشده؛ بلکه شفاف‌سازی و ابهام‌زدایی در متن انجام شده تا زمینه اختلاف‌نظرهای تفسیری و محل اجرای توافق از بین برود. از نظر ما موضوع و اختلاف نظر جدی که مانع از سرگیری توافق باشد، وجود ندارد و اگر اراده سیاسی در طرف مقابل وجود داشته باشد، می‌توان در اسرع وقت مذاکرات را جمع‌بندی و اجرا کرد.»

کنعانی درباره موضوع‌گیری آنتونی بلینکن، وزیر اسور خارجه آمریکا، درباره چشم‌انداز مهمم توافق در وین و احیانشدن برجام در کوتاه‌مدت هم تصریح کرد: «ادعاهای طرف‌های آمریکایی، ناشی از فرافکنی و شانه خالی‌کردن از انجام مسئولیت است. دولت آمریکا تنها مسئول اجرانشدن توافق و ناکارآمدکردن یک توافق چندجانبه و وانکارآمدکردن دیپلماسی چندجانبه بین‌المللی برای حل‌وفصل اختلافات است. توافق برجام محصول یک رویکرد چندجانبه بین‌المللی بود که

خداست که با این جلوه عظیم بشارت می‌دهد راه پیش‌روی ما روشن و پیمودنی است.

ایشان، جوانان را به قدردانشستن دوران جوانی و اهتمام ویژه به هیئت‌های حسینی توصیه کردند و گفتند:

هیئت‌ها هم باید یاد اهل بیت را زنده نگه دارند، هم مرکز و پایگاه تبیین حقایق باشند.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای با اشاره به تلاش‌های بی‌وقفه بدخواهان و رهنژان حقایق بر ضد حوادث مهمی همچون راهپیمایی شورانگیز اربعین، همگان را به وظیفه‌شناسی سفارش و خاطر‌نشان کردند: دو جمله حیاتی و جاودانی قرآن یعنی تواصی به حق و تواصی به صبر برای همیشه و به‌خصوص برای امروز ما یک دستورالعمل اساسی است.

ایشان صبر را به معنای پایداری، ایستادگی، خسته‌نشدن و خود را در بن‌بست ندیدن دانستند و خطاب به

آمریکا با خروج یک‌جانبه و غیرمسئولانه عملاً این روند را ناکام گذاشت. از دیگر سو، کشوری که خود مسئول اجرانشدن توافق و مسئول شکل‌گیری یک روند غیرضروری چندساله است، نمی‌تواند الان در مقام مدعی ظاهر شود و طلبکارانه از طرف مقابل مطالبی را درخواست کند که جزء مسئولیت‌های خود آن کشور است. دولت آمریکا باید ضمانت کند که در روند مذاکرات، کشوری مسئولیت‌پذیر و پایبند به تعهد است و چنانچه توافق دیگری شکل بگیرد، آمریکا مجدداً مانند دوره قبل غیرمسئولانه و غیرقانونی و یک‌جانبه از توافق خارج نخواهد شد.»

آخرین میخ‌ها بر تآبوت

درحالی‌که فضای مذاکرات به یک بن‌بست و انسداد رسیده است، کنگره آمریکا هم به دنبال سخت‌ترکردن احیای برجام با زدن آخرین میخ‌ها بر تآبوت توافق هسته‌ای است. در این زمینه گروهی دوحزبی از اعضای مجلس نمایندگان آمریکا لایحه‌ای برای دائمی‌شدن تحریم‌های این کشور علیه ایران تهیه کرده و قرار است به مجلس نمایندگان ارائه دهند.

شبکه فاکس نیوز در خبری اختصاصی نوشت: «شماری از قانون‌گذاران دموکرات و جمهوری خواه طرحی با نام قانون تثبیت تحریم‌های ایران را تهیه کرده‌اند‌که بازدارندگی علیه ایران از طریق هدف قراردادن بخش نفتی و سخت‌ترکردن اختصاص یافتن بودجه به برخی فعالیت‌ها ازجمله توسعه برنامه موشکی را افزایش خواهد داد.»

در ادامه گزارش فاکس‌نیوز، میشل استیل، نماینده ارائه‌دهنده این لایحه با متهم‌کردن ایران به‌عنوان کشوری بی‌علاقه به حفظ صلح منطقه‌ای و جهانی، گفته است: «اکنون بیش از هر زمان اهمیت دارد که از به واقعیت پیوستن تهدید غیرقابل قبول ایران هسته‌ای جلوگیری کنیم». استیل مدعی شد: «تحریم‌های موجود در جلوگیری از به وقوع پیوستن چنین فاجعه‌ای موفق بوده‌اند و ما باید اطمینان حاصل کنیم که می‌توانیم فشار راهبردی و اقتصادی خود علیه ایران را برای مانع‌ت از دستیابی این کشور به سلاح هسته‌ای حفظ کنیم.» پیش از این اقدام، دولت بایدن هم دور جدیدی از تحریم‌ها علیه ایران را اعمال کرد. وزارت خزانه‌داری آمریکا چهارشنبه گذشته از اعمال تحریم علیه ۱۰ شخص و دو نهاد در ارتباط با ایران خبر داد. به گزارش خبرگزاری رویترز، وزارت خزانه‌داری آمریکا دلیل اعمال تحریم‌های جدید علیه اشخاص و نهادهای مرتبط با ایران را فعالیت‌های سایبری «بدنهاده» ایران عنوان کرده است. وزارت خزانه‌داری آمریکا، محمد آقااحمدی، علی آقااحمدی، منصور احمدی، مجتبی حاجی حسینی رکن‌آبادی، مصطفی حاجی‌حسینی رکن‌آبادی، احمد خطیبی مقدا، معین مهدوی، امیرحسین نیک‌آئین‌راوری، علی‌اکبر رشیدی‌بارچینی و محمد شاکری‌اشتیجه را در لیست تحریم‌های خود قرار داده است. این وزارتخانه همچنین شرکت «افکار سیستم یزد» و شرکت ناجی «تکنولوژی هوشمند فاطر» را نیز تحریم کرده است.

البته این تحریم‌ها واکنش تند ایران را در پی داشت. سخنگوی وزارت امور خارجه اقدام آمریکا در اعلام تحریم‌های مستقل، بیانگر ناتوانی دولت‌مدران آمریکا ایرانی به اتمام واهی دست‌داشتن در حملات سایبری علیه آمریکا و نسبت‌دادن اقدامات ادعایی مطرح‌شده علیه آنان به دولت و نهادهای جمهوری اسلامی ایران را قویاً محکوم کرد.

ناصر کنعانی با اشاره به خالی‌بودن دست دولت آمریکا در قبال جمهوری اسلامی ایران افزود: «اصرار واشنگتن به توسل به رفتارهای سخیف، غیرقانونی و هنجارشکنانه علیه دولت‌ها و ملت‌های مستقل، بیانگر ناتوانی دولت‌مدران آمریکا از فهم صحیح معادلات جهانی و انطباق خود با واقعیات آن است.»

سخنگوی وزارت امور خارجه کشورمان تصریح کرد: «توسل به راه‌اندازی کارزار تبلیغات دروغین و ترویج اطلاعات غلط علیه جمهوری اسلامی ایران، بخشی از سیاست شکست‌خورده ایران‌هراسی دولت آمریکاست که البته راه به جایی نخواهد برد. آمریکا که پیش از این در برابر حملات متعدد سایبری علیه زیرساخت‌های جمهوری اسلامی ایران، حتی علیه تأسیسات صلح‌آمیز هسته‌ای، سکوت اختیار کرده و حتی به طور مستقیم با غیرمستقیم از این حملات حمایت کرده است، فاقد هرگونه وجهت در متهم‌کردن دیگران است.» کنعانی تأکید کرد: «جمهوری اسلامی ایران به‌عنوان کشوری که بارها مورد حملات سایبری قرار گرفته، بخش مهمی از تلاش‌های مسئولانه بین‌المللی در مقابله با تهدید حملات سایبری بوده است.» با درنظرگرفتن این شرایط به نظر می‌رسد آنچه فعلاً محلی از اعراب ندارد آینده مذاکرات هسته‌ای و احیای برجام است. چراکه گفت‌وگوه‌ا به شکل جدی تحت‌الشعاع آوج‌گیری تقابل تهران و واشنگتن قرار گرفته است. از این منظر باید اذعان داشت که پیچ عدم احیای برجام سفت‌تر از

جوانان عزیز هیئتی و قرآنی گفتند: هم خودتان راه حق را بروید، هم تلاش کنید با منورکردن محیط‌های گوناگون ازجمله دانشگاه به رنگ خدا، دیگران نیز به این راه هدایت شوند.

همچنین در این مراسم حجت‌الاسلام عالی در سخنانی لازمه ظهور منجی عالم بشریت را ایجاد آمادگی و استعداد عمومی در امت اسلامی دانست و گفت: زیارت اربعین که امروز به نماد هم‌گرایی مؤمنان و اجتماع عظیم حق‌طلبان تبدیل شده، بستر بی نظیر برای تربیت جمعی جامعه اسلامی و تحکیم پیوندهای مؤمنین و ایجاد آمادگی برای ظهور است.

در این مراسم، آقای محمد کاویان زیارت اربعین را قرائت کرد و آقای میثم مطیعی نیز به مقتلخوانی و مرثیه‌سرایی پرداخت.

قبل شده است.

یک سفر و کم‌رنگ‌شدن امیدها برای حصول توافق

سیدابراهیم رئیسی در سفری سه‌روزه با هدف حضور در بیست‌ودومین اجلاس سران کشورهای عضو سازمان همکاری شانگهای راهی سمرقند در ازبکستان شد. رئیس دولت سیزدهم در این سفر دیدارهایی را با مقامات ۱۰ کشور ازبکستان، قرقیزستان، تاجیکستان، پاکستان، روسیه، چین، بلاروس، قزاقستان، هند و ترکیه انجام داد. در این سفر عضویت دائم ایران در سازمان همکاری شانگهای نیز قطعی شد.

این سفر و دیدارهای انجام‌شده عملاً میل و رغبت دولت سیزدهم و در کل جمهوری اسلامی ایران را برای ادامه مذاکرات هسته‌ای و احیای برجام بیش از پیش کاهش خواهد داد، چراکه این‌ تصور وجود دارد که تهران با اتکا به توان اقتصادی، تجاری و دیپلماتیک برخی از بیمان‌ها و سازمان‌های منطقه‌ای و بین‌المللی می‌تواند جایگزینی مطمئن برای لغو تحریم‌ها پیدا کند.

رئییسی در اجلاس سران شانگهای با تأکید بر اینکه هم‌گرایی در حوزه انرژی در سازمان همکاری شانگهای به توسعه بیشتر اقتصادی و نهایتاً کاهش هزینه‌های امنیتی و اقتصادی و ثبات در منطقه و فرامنطقه کمک چشمگیری خواهد کرد، از آمادگی ایران برای ایفای نقش مؤثر در زمینه تأمین امنیت عرضه انرژی خبر داد. رئیس دولت سسیزدهم در سخنانی در اجلاس سران شانگهای عنوان کرد: «تعامل و پیوستگی حداکثری با کشورهای منطقه از جمله کشورهای عضو سازمان شانگهای و حضور مؤثر در ترتیبات منطقه‌ای و بین‌المللی، در کانون سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران قرار دارد. جمهوری اسلامی ایران راهبرد تعمیق چندجانبه‌گرایی اقتصادی را در دستور کار خود دارد. توجه جمهوری اسلامی ایران به ترتیبات مهمی همچون سازمان همکاری شانگهای و بریکس بیانگر اهتمام ما به شرکت در تلاش‌های کشورهای همسو برای بریزی یک نظام بین‌المللی عادلانه، متعالی و مبتنی بر مشارکت است. این رویکرد در کنار توانمندی‌های گسترده جمهوری اسلامی ایران، حرکت آینده سازمان شانگهای را سرعت می‌بخشد و تسهیل می‌کند.»

رئیسی در ادامه بیان کرد: «در سال‌های اخیر چندجانبه‌گرایی اقتصادی و سیاسی مورد تهدید جدی قرار گرفته و دولت آمریکا با قلدرمآبی تمام درصدد تحمیل خواسته‌ها و قوانین داخلی خود بر نظام بین‌الملل و کشورهای دارای حکمیت و استقلال برآمده و استفاده گسترده از اهرم اجبار را در دستور کار خود قرار داده است. بدون تردید، یکجانبه‌گرایی آمریکا، به دنبال عقب‌نگه‌داشتن کشورها از مسیر توسعه مستقل خود است. سازمان همکاری شانگهای در مقابله با یکجانبه‌گرایی و تحریم‌های ظالمانه نیازمند اتخاذ راهکارهای نوین و تدابیر ویژه است؛ از آن جمله شکل‌دهی به تجارت پایدار میان اعضای این سازمان است که خود نیازمند توسعه مشترک زیرساخت‌ها در حوزه مبادلات مالی، تبادلات کلایی و مبادله داده‌ها میان کشورهاست.»این گفته‌ها شاید به نحوی دربردارنده دیپلماسی موازی منطقه‌ای دولت سیزدهم در کنار دیپلماسی برجامی باشد، اما نباید در واقعیت را هم از نظر دور داشت که بخشی از جریان‌های رادیکال در داخل عملاً دولت را در مسیر شکست مذاکرات هسته‌ای و اتکا به شرق با محوریت مسکو و پکن قرار داده‌اند. در این بین قطعی‌شدن عضویت دائمی ایران در سازمان همکاری شانگهای می‌تواند موتور این جریان رادیکال را برای افزایش فشار به دولت سیزدهم در جهت کنارگذاشتن مذاکرات هسته‌ای و وابستگی بیش از پیش به روسیه و چین روشن کند.

در مقابل برخی سوسیون و منتقدان نگاه دولت رئیسی و جریان‌های همسو

در جایگزین‌کردن احیای برجام و لغو تحریم‌ها با دلخوش‌شدن به حضور ایران در پیمان‌هایی نظیر سازمان همکاری شانگهای این تصور را دارند که این سازمان نمی‌تواند به بهبود وضعیت اقتصادی و تجاری ایران کمک چندانی بکند. در همین راستا محمد مهاجری در توئیترش نوشت: «می‌گویند موز اگر قوت داشت، کمر خورش را صاف نگه می‌داشت! سازمان شانگهای اگر قرار بود فایده‌ای داشته باشد دوسوم اعضایش برای اقتصاد روزمره‌شان، لنگ نبودند! ذوق زدگی دولت رئیسی برای پیوستن به این سازمان تشریفاتی، یعنی الکی‌خوش‌بودن به اینکه دیپلماسی‌مان سقف آسمان را شکافته!».

البته دیگر مخالفان و منتقدان عضویت کشورها در سازمان و پیمان‌هایی چون شانگهای معتقدند که چون اعضای این سازمان، نه مانند اعضای اتحادیه اروپا واحد پولی یا نهادهای اداره‌کننده مشترک دارند و نه مانند اعضای ناتو حاضرند برای امنیت یکدیگر دست به ماشه شوند؛ بنابراین حضور در آنها چندان مثرم ثمر نیست.